

ZÁTĚŽOVÉ TESTY BANKOVNÍHO SEKTORU ČR ÚNOR

Samostatný odbor finanční stability

2011

ZÁTĚŽOVÉ TESTY BANKOVNÍHO SEKTORU ČR (ÚNOR 2011)

SHRNUTÍ

Výsledky aktuálních zátěžových testů bankovního sektoru v ČR, které byly provedeny na datech ke čtvrtému čtvrtletí 2010, i nadále potvrzují dostatečnou odolnost bankovního sektoru vůči případným negativním šokům. Kapitálová vybavenost celého odvětví by zůstala nad 8% regulatorním minimem i při realizaci velmi nepříznivého zátěžového scénáře, který předpokládá náhlý pokles domácí i zahraniční ekonomické aktivity ve druhé polovině roku 2011 v důsledku zahraničního šoku vyvolaného opětovným růstem sovereign rizika zadlužených zemí eurozóny. Kapitálová přiměřenost bankovního sektoru by se však v nepříznivém scénáři nebezpečně přiblížila hranici 8 % v případě, kdy by banky v očekávání příznivého vývoje v první polovině roku 2011 výrazně snížily kapitálový polštář prostřednictvím zvýšených výplat dividend, aniž by současně navýšily kapitál jinou formou.

1. ÚVOD

Česká národní banka pravidelně hodnotí prostřednictvím zátěžových testů dopady výrazně nepříznivých a málo pravděpodobných scénářů budoucího vývoje ekonomiky na odolnost domácího bankovního sektoru. Tento dokument prezentuje výsledky únorových zátěžových testů, které byly provedeny na datech ke konci roku 2010¹ a zaměřují se na horizont následujících dvou let. Při hodnocení odolnosti byl testován dopad budoucího ekonomického vývoje reprezentovaného jedním základním a jedním zátěžovým scénářem na vybrané proměnné charakterizující zdraví bankovního sektoru. Zátěžový scénář je prezentován ve dvou variantách (viz níže).

2. MAKROEKONOMICKÉ SCÉNÁŘE

Základní scénář odpovídá oficiální únorové makroekonomické prognóze ČNB zveřejněné ve Zprávě o inflaci I/2011. Scénář předpokládá pro letošní rok mírné zpomalení ekonomické aktivity v důsledku fiskální konsolidace v ČR ale i v dalších zemích eurozóny způsobující pokles zahraniční poptávky. Inflace v horizontu dvou let setrvává poblíž 2% inflačního cíle, měnový kurz mírně posiluje a krátkodobé úrokové sazby jsou v následujícím období stabilní a pozvolna rostou od konce roku 2011.

Zátěžový scénář *Neočekávaná recese* předpokládá propad ekonomické aktivity v důsledku zahraničního šoku ve druhém pololetí tohoto roku, který souvisí s opětovným růstem sovereign rizika zadlužených zemí eurozóny. Náhlý a nečekaný propad přichází v období optimistických očekávání ohledně budoucího vývoje, která vedou k uvolnění úvěrových standardů a k obnově projektů zastavených následkem finanční krize. Růst nejistoty nadále způsobí deprecii měnového kurzu a zvýšení dlouhodobých výnosů vládních dluhopisů, proinflační tlaky vyvolají reakci měnové politiky a následné zvýšení krátkodobých úrokových sazeb. Zároveň je přepokládáno výrazné znehodnocení pohledávek za pěti zadluženými zeměmi EU² a jejich

¹ Pro některé proměnné nebyla v době přípravy testů k dispozici data k 31.12.2010 a jsou využita data ke konci listopadu 2010.

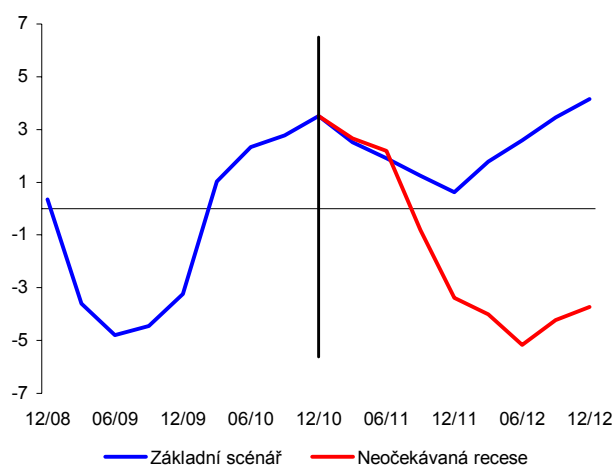
² Irsko, Itálie, Portugalsko, Řecko, Španělsko.

přecenění v bilancích bank na nulovou hodnotu. Navržený scénář lze považovat za velmi zátěžový.

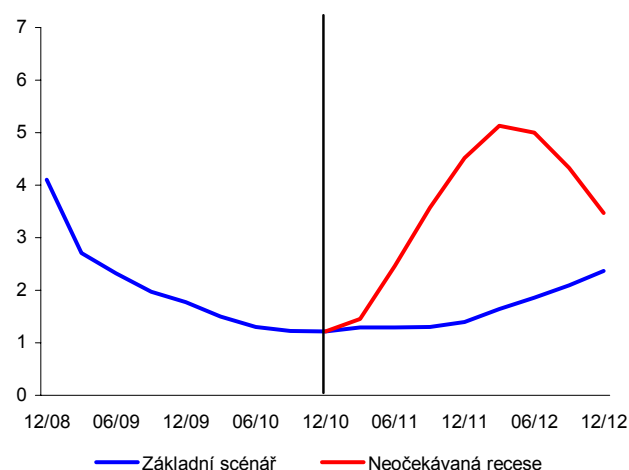
Variantou scénáře *Neočekávaná recese* je dodatečný předpoklad o změně chování bank ohledně jimi cílované hodnoty kapitálové přiměřenosti. Ve standardním případě se předpokládá, že banky se při rozhodování o rozdělení zisků snaží udržet výchozí kapitálovou přiměřenost, která je v současné době poměrně vysoká. Nepříznivý scénář *Neočekávaná recese s mimořádnou dividendou* odráží riziko, že se banky v očekávání příznivého budoucího vývoje rozhodnou snížit existující kapitálový polštář na úroveň převládající v předkrizovém období let 2004–2007 a v první polovině roku 2011 vyplatí mimořádnou dividendu.

Vývoj klíčových makroekonomických veličin zátěžového scénáře ve srovnání se základním scénářem zachycují následující grafy 1–4.

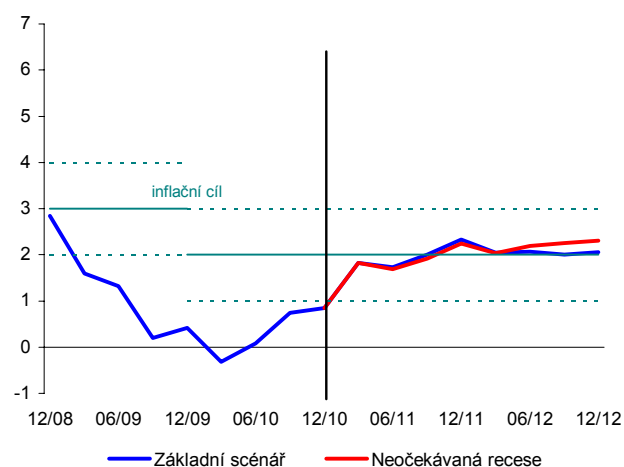
Graf 1
Alternativní scénáře: vývoj růstu reálného HDP
(v %)

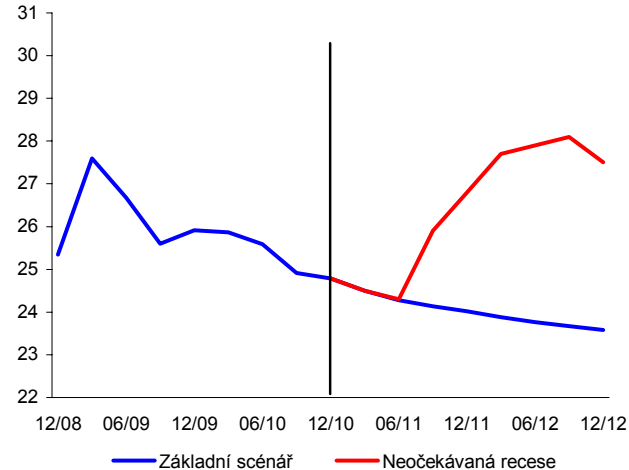
Graf 2
Alternativní scénáře: vývoj 3M Príbor
(v %)

Graf 3
Alternativní scénáře: vývoj inflace
(v %)

Graf 4
Alternativní scénáře: vývoj měnového kurzu
(CZK/EUR)

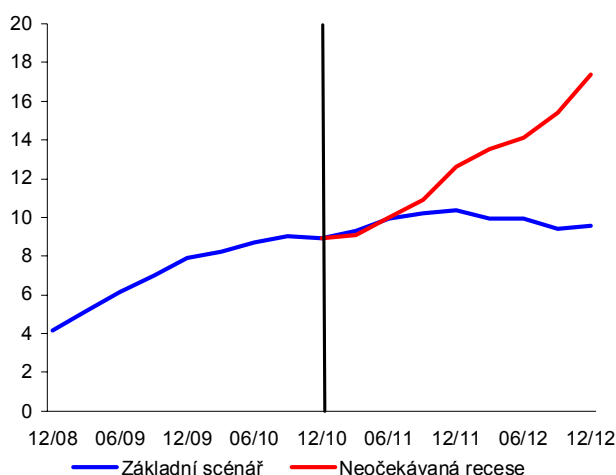

3. DOPAD MAKROEKONOMICKÝCH SCÉNÁŘŮ NA BANKOVNÍ SEKTOR

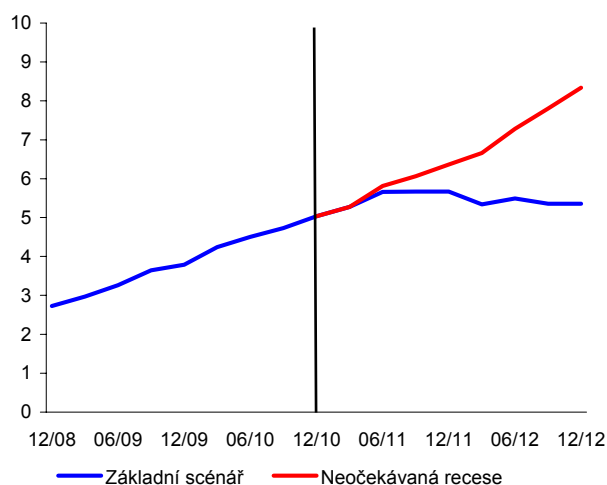
Podíl úvěrů v selhání (NPL, Non-Performing Loans) na úvěrech celkem v sektoru nefinančních podniků v *Základním scénáři* mírně roste a dosahuje vrcholu kolem 10 % koncem roku 2011. Pro sektor obyvatelstva v rámci *Základního scénáře* taktéž dochází k mírnému nárůstu podílu NPL k hodnotám těsně pod 6 % ke konci tohoto roku.

Zátěžový scénář *Neočekávaná recese* by se odrazil ve vyšším nárůstu kreditního rizika a podíl NPL se v tomto scénáři pohybuje na výrazně vyšších úrovních oproti *Základnímu scénáři* (Grafy 5, 6). Ztráty ze znehodnocení úvěrů by v roce 2011 dosáhly zhruba 3 % a v roce 2012 téměř 4 % z úvěrového portfolia, což by implikovalo značné navýšení oproti hodnotě roku 2010 (1,1 %). Paralelně by byl bankovní sektor zasažen poměrně vysokými tržními ztrátami z titulu poklesu cen držených vládních dluhopisů a přeceněním veškerých pohledávek za pěti zadluženými zeměmi EU na nulovou hodnotu. Předpokládaný obnovený růst úvěrů v prvních třech čtvrtletích roku 2011 z titulu nadměrně optimistických očekávání o budoucím ekonomickém vývoji by byl vystřídán poklesem úvěrových portfolií z titulu nízké poptávky po úvěrech i kvůli omezené nabídce v rámci přitvrzení úvěrových standardů.

Graf 5
Průběh podílu úvěrů v selhání: nefinanční podniky
(v %)

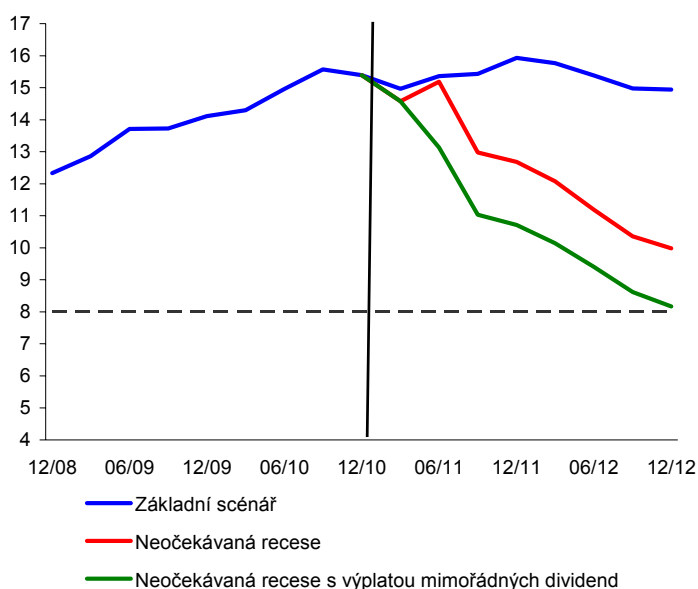

Graf 6
Průběh podílu úvěrů v selhání: obyvatelstvo
(v %)

Zatímco *Základní scénář* předpokládá tvorbu provozního zisku pro následující období na obdobné úrovni jako v minulém roce, v *zátěžovém scénáři Neočekávaná recese* dochází k jeho významnému poklesu o téměř 25 %. Řada bank se tak v případě *zátěžového scénáře* dostává do situace celkové ztráty z hospodaření, což významně snižuje hodnotu regulačního kapitálu.

Graf 7
Vývoj kapitálové přiměřenosti
 (v %)

Přes poměrně vysoké úvěrové i tržní ztráty a oslabené provozní zisky zůstává bankovní sektor jako celek stabilní v *Základním scénáři* i v zátěžovém scénáři *Neočekávaná recese* a jeho agregovaná kapitálová přiměřenost se pohybuje nad regulačním minimem 8 % (Graf 7). Tohoto výsledku je dosaženo i přes konzervativní nastavení řady předpokladů jednotlivých scénářů, které předpokládají velmi nepříznivý vývoj. Jedním z důvodů stability bankovního sektoru je i nadále jeho vysoká kapitálová přiměřenost, která ke konci listopadu 2010 činila 15,4 %. Přesto by se v nepříznivém scénáři dostalo několik bank do situace nedostatečné kapitálové přiměřenosti. Za účelem dorovnání kapitálové přiměřenosti všech bank se sídlem v ČR (tj. bez poboček zahraničních bank) do regulačního minima 8 % by banky ke konci testovaného období musely navýšit regulační kapitál o 16 mld. Kč (méně než 0,5 % HDP).

Z hlediska velikosti sektoru se nejedná o natolik významnou hodnotu, která by mohla ohrozit stabilitu bankovního sektoru.

V případě varianty nepříznivého scénáře *Neočekávaná recese s výplatou mimořádných dividend* by se však kapitálová přiměřenost bankovního sektoru nebezpečně přiblížila hranici 8 %. Důvodem by bylo především oslabení kapitálového vybavení bank prostřednictvím výplat mimořádných dividend a banky by tak vstupovaly do období výrazně nepříznivého vývoje ve druhé polovině roku 2011 s nižším kapitálovým polštářem. V tomto extrémním případě by se do situace nedostatečné kapitálové přiměřenosti dostalo více bank a kapitálové injekce by činily až 28 mld. Kč (10 % současné úrovně regulačního kapitálu a téměř 0,8 % HDP).

Česká národní banka
 Samostatný odbor finanční stability
 Kontakt: financial.stability@cnb.cz

Tento dokument byl zveřejněn 1.3.2011 a je umístěn na webových stránkách ČNB:
http://www.cnb.cz/cs/financni_stabilita/zatezove_testy/index.html